

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ АУДИТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Динамічний прогрес інформаційних технологій обумовив у сучасному суспільстві необхідність внесення змін до навчального процесу вищої школи, істотної модернізації професійної підготовки фахівців різних спеціальностей, активного впровадження інноваційних технологій у досягненні цілей навчання. Одним із пріоритетних напрямків реалізації державної освітньої політики є впровадження інформаційно-комунікативних технологій (Закон України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки»).

За цих умов навчання іноземної мови неможливе без використання досягнень інформаційно-комунікативних технологій (ІКТ), раціональне застосування яких дозволяє більш повно реалізувати цілий комплекс методичних, дидактичних, педагогічних і психологічних принципів. Інформаційно-комунікаційні технології – це сукупність методів, засобів і прийомів, що використовуються для добору, опрацювання, зберігання, подання, передавання різноманітних даних і матеріалів, необхідних для підвищення ефективності різних видів діяльності [7,29]. Засоби ІКТ (ПК, радіо- та телепередачі, веб-сайти, електронні енциклопедії, блоги, вікі, вебінари, відео конференції тощо) забезпечують диференціацію та автономність навчального процесу з урахуванням індивідуального темпу роботи студентів та їхнього рівня володіння мовою, підвищують мотивацію у навчанні іноземних мов, сприяють формуванню належного рівня іншомовної комунікативної компетенції (2; 6; 9). Використання комп'ютерних технологій в навчанні стає все більш популярним на різних етапах оволодіння мовою. Цим пояснюється актуальність питань стосовно дидактико-методичних особливостей використання засобів ІКТ в процесі мовної підготовки.

Психолого-педагогічні аспекти впровадження засобів ІКТ в процес навчання іноземної мови стали об'єктом дослідження сучасних вітчизняних та зарубіжних науковців, таких як Ю. Батурін, М. Бовтенко, Н. Вінер, С. Гончаренко, М. Жалдак, Н. Клемєшова, О. Ляшенко, В. Співаковський, О., О. Спірін, Б. Шуневич. У наукових працях цих авторів висвітлюються питання створення моделей ефективного використання мультимедійних технологій в мовній підготовці фахівців різних спеціальностей, розглянуто шляхи підвищення ефективності навчання з їх використанням, представлено класифікації програмних засобів та особливості їх впровадження в навчальний процес (1; 3).

Незважаючи на проведення значної кількості досліджень стосовно використання ІКТ в процесі мовної підготовки майбутніх фахівців, недостатньо розглянутими залишилися питання їх поєднання з методами традиційного навчання, зокрема застосування засобів Інформаційно-комунікативних технологій для навчання аудіювання студентів економічних спеціальностей.

Метою статті є аналіз сучасних підходів та можливостей використання існуючих Інтернет-ресурсів для формування аудитивної компетенції студентів економічних спеціальностей.

Відповідно до вимог Рамкової програми з німецької мови для професійного спілкування для вищих навчальних закладів України студенти повинні оволодіти вміннями розуміти аудіо повідомлення від трьох до п'яти хвилин тривалості звучання в середньому темпі мовлення, загального або професійного характеру (в монологічній формі і в ході діалогу), що відноситься до однієї з сфер і ситуацій спілкування передбачених навчальною програмою, здійснювати подальше обговорення та висловлення своєї думки з приводу почутого (5). З метою забезпечення професійної спрямованості навчання на факультетах економічного профілю формування аудитивної компетенції має проходити в межах *професійної* сфери, яка пов'язана з людською діяльністю та стосунками у процесі виконання професійних обов'язків. Таким чином, критеріями відбору текстів для навчання майбутніх економістів аудіювання

професійно-орієнтованого іншомовного мовлення є: 1) доступність за характером мовного матеріалу; 2) професійна спрямованість інформації; 3) належність до сфер діяльності, ситуацій професійного спілкування; 4) актуальність інформації та тематична відповідність обраній студентами спеціальності; 5) наявність у матеріалах соціокультурних і країнознавчих знань; 6) урахування рівня професійної та мовної підготовки студентів; б) автентичність джерел (4).

Враховуючи той факт, що навчання іншомовного мовлення студентів економічних спеціальностей відбувається в умовах обмеженого аудиторного часу та відсутності реального мовленнєвого середовища, вважаємо, що сучасні освітні Інтернет-ресурси здатні відкрити нові можливості для здійснення ефективної мовної підготовки майбутніх фахівців. Отже, автентичні матеріали з освітніх Інтернет-ресурсів в процесі формування аудитивної компетенції студентів економічних спеціальностей мають великий дидактичний потенціал, а саме:

- надають доступ до різноманітних автентичних матеріалів, а також можливість комплексного використання засобів для їх презентації (звуку, графіки, мультиплікації, відео, тексту);
- забезпечують адаптацію навчальних матеріалів - можливість вибору рівня складності, обсягу, ступеня глибини опрацювання досліджуваного матеріалу, формату представлення інформації (текстового, аудіо, відео формату і варіантів їх комбінування), послідовності виконання завдань, часу для їх виконання та ін.;
- надають можливість для контролю та самоконтролю, в тому числі перегляду, аналізу, корекції помилок;
- розвивають вміння орієнтуватися у величезному інформаційному просторі, знаходити необхідну інформацію та використовувати її з метою підвищення своєї кваліфікації та самовдосконалення;

- сприяють формуванню компетентності в галузі застосування мультимедійних технологій;
- розвивають навички самостійної роботи з навчальним матеріалом.

Асортимент веб-матеріалів для навчання іноземної мови сьогодні надзвичайно великий. Тому ми спробували проаналізувати деякі Інтернет-ресурси, які знаходяться у вільному доступі та можуть бути ефективно інтегровані в процес навчання німецької мови за професійним спрямуванням, зокрема навчання аудіювання майбутніх економістів.

Інтернет-ресурс *DEUTSCHLERNEN / DW.DE* (<http://www.dw.de/deutschlernen/s-2055>) пропонує мультимедійні програми з вивчення німецької мови для слухачів з рівнем володіння мовою (PBM) від PBM A1 до PBM C. Ресурс характеризується вдалим підбором навчального матеріалу та доцільній структурі, містить автентичний мовний матеріал, в якому вдало інтегрується текстова, графічна, анімаційна, звукова і відео- інформація. Для формування аудитивної компетенції студентів економічних спеціальностей доцільно використовувати мультимедійну програму «Marktplatz – Deutsche Sprache in der Wirtschaft», що відповідає PBM B2 та надає студентам можливість прослуховувати автентичну німецьку мову. Незаперечною перевагою зазначеного Інтернет-ресурсу є те, що студенти можуть самостійно вибирати тематику текстів, яка належить до сфер майбутньої діяльності та ситуацій професійного спілкування. Програма дозволяє супроводжувати аудіо/ відео трек титрами; надає можливість самостійно обрати спосіб роботи з аудіо/ відео матеріалом: багаторазове або одноразове прослуховування, озвучування тексту окремими реченнями або сприйняття цілого тексту; пропонує вправи на перевірку розуміння змісту, а також спеціальні вправи для розвитку рецептивних умінь.

Широкий спектр аудіо та відео матеріалів міститься на веб-ресурсі *Goethe-Institut - JETZT Deutsch lernen* (<http://www.goethe.de/z/jetzt/deindex.htm>). Інтернет-ресурс надає можливість аудіювання автентичної німецької мови в ситуаціях, наближених до реального спілкування. Студенти можуть працювати

за тематичними блоками, перелік яких знаходиться в пункті меню «Texte mit Videos – Thema – Einheit». Теми, що пропонуються, є як загальнонавчаними («Deutschsprachiger Rap», «Ausländerfeindlichkeit und Identität in Deutschland», «Langzeitstudent»), так і професійно орієнтованими («Steuerrecht», «Beruf und Karriere», «Betriebsberater»). Як відомо, процес навчання німецької мови є ефективним тільки в тому випадку, якщо він є інтегрованим, тобто об'єднує розвиток всіх мовленнєвих навичок. Саме тому, корисним є виконання вправ допереглядного (Aufgaben vor dem Video), переглядового (Aufgaben während des Videos) та після переглядового (Aufgaben nach dem Video) етапів, що знаходяться в пункті меню «Videos mit Aufgaben».

Відео матеріали з Інтернет-ресурсу *WISO – ZDF.de* (<http://wiso.zdf.de/>), зокрема новини та відео сюжети з питань економіки, характеризуються наявністю країнознавчої інформації, знайомлять студентів з деталями побуту в німецькомовних країнах, що в свою чергу підвищує мотивацію студентів до вивчення мови. Інтернет-ресурс постійно поповнюється новими матеріалами, які можна використовувати для організації самостійної роботи студентів.

Розглянуте вище дозволяє дійти висновку, що проаналізовані нами освітні Інтернет-ресурси відкривають багато можливостей для формування іншомовної комунікативної компетенції, в тому числі аудитивної; дозволяють студентам економічних спеціальностей здобути навички коректної поведінки в типових ситуаціях майбутньої професійної діяльності, відчутти справжнє занурення у живу мову. Необхідне подальше проведення досліджень, спрямованих на створення оптимальних умов для методично виправданого впровадження веб-ресурсів, які стають ефективним інструментом у структурі сучасних педагогічних технологій.

Література:

1. Бовтенко М. А. Компьютерная лингводидактика / М. А. Бовтенко. — М. : Флинта: Наука, 2005.
2. Лапінський В.В. Проблемні аспекти розробки і використання електронного

підручника / В.В. Лапінський // Комп'ютерно- орієнтовані системи навчання. Вип. 4 – К.: НПУ, 2001 – С.148-154

3. Нестеренко О.А. До питання відбору і систематизації Інтернет ресурсів для навчання іспанської мови як другої іноземної після англійської / О.А.

Нестеренко // Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. Психолого-педагогічні науки. №8 –Ніжин: НДУ, 2011. - С.74-76

4. Носонович Е. В. Методическая аутентичность в обучении иностранным языкам / Е. В. Носонович // Иностр. яз. в шк. – 2000. – № 1. – С. 11 – 15.

5. Рамкова програма з німецької мови для професійного спілкування для вищих навчальних закладів України / [С. М. Амеліна, Л. С. Аззоліні, Н. Є. Беньямінова та ін.]. – К. : Ленвіт, 2006. – 90 с.

6. Скалій Л.І. Використання інформаційних технологій у формуванні професійної компетенції майбутнього вчителя іноземних мов / Л.І. Скалій // Іноземні мови. – 2003. – №4 С.5-9.

7.Співаковський О.В., Петухова Л.Є., Коткова В.В. Інформаційно-комунікаційні технології в початковій школі: навч.-метод. посіб. [для студ. напряму підгот. «Початкова освіта»]. – Херсон, 2011. – 267с.

8. Тарнопольський О.Б. Методика навчання іншомовної мовленнєвої діяльності у вищому мовному навчальному закладі освіти: навч. Посібник / О.Б. Тарнопольський. – Дніпропетровськ: Дніпропет. ун-т екон. та права, 2005. – 246 с.

9. Токменко О.О. Інформаційні технології у викладанні іноземних мов: сьогодні і скрізь / О.О. Токменко // Іноземні мови.– 2006.– №2. С.98 – 100.